

Hattfjelldal kommune
O.T. Olsens vei 3 A
8690 Hattfjelldal

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2017/366
Deres ref:
Vår dato: 17.01.2017
Deres dato: 17.01.2017
Arkivkode: 433.52

Fellingstillatelse på gaupe i deler av Hattfjelldal kommune - Byrkije reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til e-post fra Byrkije Sijte v/Tor Enok Larsen av 17.01.2017 med søknad om skadefelling av gaupe i Hattfjelldal kommune.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette fellingstillatelse på ei gaupe i deler av Hattfjelldal kommune fra og med 17.01.2017 til og med 31.01.2017.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 31.05.2016 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2016 – 15.02.2017. Det er så langt ikke felt noen dyr av denne kvota.

Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland heter det blant annet:

"Ved vurdering av skadefelling som et tapsforebyggende tiltak ønsker Rovviltneemnda at det legges vekt på følgende forhold:

- *Om tapssituasjonen er i samsvar med kriteriene for en akutt tapssituasjon.*
- *Om andre forebyggende tiltak er vurdert eller utprøvd og ikke har vist seg å fungere.*
- *Bestandssituasjonen for den aktuelle rovviltarten.*
- *Om bestandsmålet er oppnådd i det aktuelle delområdet i Nordland. Dette skal også tillegges vekt selv om bestandsmålet for fylket sett under ett ikke er oppnådd.*
- *Ut i fra en generell vurdering er det mindre aktuelt å tillate skadefelling på slutten av beitesesongen for sau, enn i starten. Dette fordi tidlig nedsanking er et effektivt tiltak som er godt egna på slutten av beitesesongen, i motsetning til skadefelling som i gjentatte sesonger har vist seg vanskelig å lykkes med.*
- *Om tapssituasjonen er innenfor prioritert beiteområde eller kalvingsområde, i de utvalgte kyststrøkene (jf. kap. 4.2) eller i Lofoten/Vesterålen, ønsker Rovviltneemnda en lav terskel for skadefelling av store rovdyr. Det kan i disse områdene være aktuelt med skadefelling selv om kriteriene for en akutt tapssituasjon ikke er klart oppfylt.*

- *Områdets betydning som beiteområde for sau eller rein.*"

Videre i forvaltningsplanen er det fastsatt følgende kriterier for en akutt tapssituasjon:

"Om det foreligger en akutt tapssituasjon på sau og lam vil bli vurdert ut i fra:

- *Antall sau og lam dokumentert tatt av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau i beiteområdet vil være av betydning. Ved søknad om skadefelling vil antall dokumenterte til den aktuelle rovviltart være avgjørende, samt om andre forebyggende tiltak for å hindre tap er forsøkt i tilstrekkelig grad.*
- *Anslått antall sau som mangler ut i fra søyenes kodemerking, samt opplysninger om at enkelte søyer tar seg av flere lam enn sine egne. Disse opplysninger innhenter beitebrukerne ved tilsyn av sauene i utmarka.*
- *Historiske tap i det aktuelle området skal vektlegges.*
- *I prioriterte beiteområder skal terskelen for iverksettelse av tiltak, i form av for eksempel skadefelling, være vesentlig lavere."*

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriftens § 9 om fylkesmannens myndighet til iverksettelse av betinget skadefelling. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1280 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2016*.

Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 31.05.2016 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28.(29.) februar. I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2014-2016) registrert henholdsvis 4, 5,5 og 6,5 ynglinger i region 7, og registrert bestand har følgelig ligget under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Vinteren 2016 og så langt inneværende vinter er det ikke påvist familiegrupper av gaupe i Hattfjelldal kommune eller nabokommunene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

Det er åpnet for kvotejakt på 6 gauper i deler av Nordland i 2017. I Hattfjelldal kommune er det ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i 2017. Kvotejakta på gaupe starter 1. februar.

Det er påvist 3 dokumenterte tap til gaupe, 3 dokumenterte tap til jerv og 2 dokumenterte tap til fredet rovvilt denne vinteren i Hattfjelldal kommune. Reineier viser til stor aktivitet av gaupe i området. Byrkje har flyttet en stor del av reinflokken til Sverige, men de har enda mellom 200 og 300 rein igjen i beiteområdet.

Med bakgrunn i funn av ferske gaupetap og erfaringer fra tidligere år, vurderer vi at det er et klart potensiale for flere tap av rein til gaupe utover vinteren. Ved vurdering av tillatelse til skadefelling skal mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak vurderes, jf. rovviltforskriftens § 9. Vi anser ikke iverksetting av tilsyn/gjeting på denne tiden av året som et tilfredsstillende virkemiddel.

Konklusjon

Vi anser potensialet for tap av rein til gaupe å være relativt stort, og finner det derfor riktig å gi skadefellingstillatelse på ei gaupe i deler av Hattfjelldal kommune. I vår totalvurdering har vi lagt avgjørende vekt på at det foreligger dokumenterte tap av rein til gaupe den siste tiden og at det er vanskelig å gjennomføre andre effektive tiltak.

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 17. januar til og med 30. januar 2017.
2. Familiegruppe av gaupe er unntatt fra tillatelsen.
3. Tillatt område for felling er områdene sør for RV 73 i Hattfjelldal kommune.

-
4. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ.
 5. Hattfjelldal kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Det må utarbeides en liste over deltakerne (med fødselsdato), som holdes løpende oppdatert. Kun personer som står på denne lista og som er innmeldt til Fylkesmannen, kan delta på fellingsforsøket. Fellingslaget kan om nødvendig justeres etter hvert av Fylkesmannen eller fellingsleder. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
 6. Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe og til å utpostere jegere under fellingsforsøket. **Forfølgelse og avledning av gaupas oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle gaupe fra snøskuter.** Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften. Nødvendig tillatelse til evt. kjøring innenfor verneområder må innhentes fra vernemyndighet. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen.
 7. Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet. Videre vil deltakere på kommunelt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 40 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1400,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.
 8. Kortfattet rapport (fellingsinnsats, aktivitet av gaupe og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland innen 01.05.2017. Rapport m/ kostnadsoversikt kan sendes per e-post til fmnogka@fylkesmannen.no.
 9. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst.
 10. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
 11. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det gis beskjed på telefon 95764755. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

-
12. Dersom gaupe skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
13. Gaupe felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim.
14. Bruk av hund vil i mange tilfeller være effektivt for å lokalisere rovvilt. Normalsituasjonen er derfor at hund i de fleste tilfeller medbringes, både for jaktlige formål og for evt. ettersøk. Det er videre normalt at hunden i slike tilfeller føres i bånd. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.
15. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
16. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Byrkije Sijte v/Tor Enok Larsen

Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet
Helgeland politidistrikt
Miljødirektoratet
Nordland Bondelag
Nordland reindriftssamers
fylkeslag
Nordland sau og geit
Norges Naturvernforbund –
Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Rovviltutvalget i Nordland
bonde- og småbrukarlag
Statens naturoppsyn i Nordland